

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/275/2021
Identifikačné číslo spisu:	1313219285
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1313219285.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. I. N., U., narodený XX. Z. XXXX, G., Ď. č. X, zastúpeného advokátskou kanceláriou Bartošík Šváby s.r.o., Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 35 929 049, proti žalovaným 1/ F. S. Z., narodený XX. Q. XXXX, G., O. č. XX, 2/ M. Z., narodená XX. N. XXXX, G., V. č. X, zastúpená advokátom JUDr. Miroslavom Kučerom, Bratislava, Krajinská č. 30, IČO: 31 763 944, o zaplatenie istiny 18 201,60 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresného súde Bratislava III v súčasnosti Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 14C/174/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. decembra 2020 sp. zn. 8Co/122/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III ,v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zrušil platobný rozkaz č. k. 39Ro/2312/2013-38 z 20. februára 2014, žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu v sume 6 451,20 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 6 451,20 eura od 13. marca 2014 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti istiny a úroku z omeškania žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 29,12 %. Skutkový stav zisteným výsledkami vykonaného dokazovania po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, § 517 ods. 2, § 563, § 451 ods. 1 a 2, § 456, Občianskeho zákonníka, § 154 ods. 1, § 190 ods.1, Občianskeho zákonníka, účinného do 31.decembra 1991, § 196 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného do 30.apríla 1990, podľa § 3 ods. 1, ods.3, ods.4 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

1.1. Predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo spočívať v úhradách za užívanie nebytových priestorov žalobcu žalovanými, a to bez právneho dôvodu. V konaní bolo medzi procesnými stranami sporné, či priestory nehnuteľnosti, ktorých užívanie je predmetom sporu boli bytom alebo nebytovým priestorom a v prípade, že išlo o byt, či tento bol žalovanému 1/ riadne

pridelený. K uvedenej spornej skutočnosti súd uviedol, že podrobne sa ňou zaoberali súdy (prvoinštančný i odvolací) v rámci konania o neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Hl. mestom SR a žalobcom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12C/78/2010. V tomto konaní súd zistil, že priestory, ktoré žalovaní užívali, nie sú bytom a ak by aj bytom boli, neboli riadne pridelené podľa vtedy platných právnych predpisov. S uvedeným právnym názorom súdu prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd v rozsudku sp. zn. 14Co/334/2012-731 zo 17. decembra 2013. V danej veci preto súd nemal dôvod v tomto konaní zastávať iný právny názor k otázke týkajúcej sa právnej povahy priestorov užívaných žalovanými a v priebehu konania ani nevznikla potreba prehodnotiť súdmi deklarovaný právny záver, nakoľko strany nepredložili iné dôkazy, ktoré by boli spôsobilé tento záver vyvrátiť. V konaní bolo preukázané, že objekt na O. ulici č. XX v G. - budova ako celok, v ktorej sa nachádzajú priestory užívané žalovanými, bola kolaudovaná na účel občianskej vybavenosti, a nie ako bytový dom, preto vychádzajúc z ustanovení Zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov, účinného od 01. mája 1990, jediným právnym titulom, ktorý v danom prípade prichádzal do úvahy ako právny dôvod užívania predmetných nebytových priestorov, bola písomná nájomná zmluva, ktorú však žalovaní so žalobcom neuzatvorili a táto skutočnosť bola medzi stranami v konaní nesporná. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalovaní užívali predmetné priestory bez právneho dôvodu, keď nepristúpili na uzatvorenie nájomnej zmluvy so žalobcom ako vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa priestory nachádzali, a preto žalobca nebol povinný poskytovať žalovaným služby spojené s nájomom a ani udržiavať priestory v stave spôsobilom na užívanie, preto nemožno v posudzovanom spore aplikovať ustanovenia § 673 a § 698 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ani ustanovenie § 8 zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil ako právne irelevantné námietky žalovaných týkajúce sa prerušenia riadnej dodávky plynu, vody, tepla zo strany žalobcu, keďže zabezpečovanie týchto služieb nebolo možné od neho spravodlivo a zákonne požadovať vzhľadom na absenciu právneho titulu, ktorý by žalovaných oprávňoval predmetné priestory užívať. Z uvedeného vyplývalo, že žalobca nemal ani povinnosť umožniť žalovaným priestory užívať. Jedinou povinnosťou žalobcu bolo umožniť žalovaným, aby si prevzali svoje veci, ktoré v predmetných priestoroch umiestnili ešte v období, keď sa do priestorov nasťahovali, t. j. predtým, ako žalobca kúpil predmetný objekt. Skutočnosť, ktorou žalovaní argumentovali, a to že hnuť veci nachádzajúce sa v predmetných priestoroch si nemohli vziať, nakoľko v roku 2007 žalobca vstup do priestorov zabezpečil mrežou, nebolo možné hodnotiť ako účinný prostriedok ich procesnej obrany, ktorý by preukazoval ich vôľu priestory vypratať. V konaní bolo nesporné, že žalovaní opustili priestory objektu už v roku 2005 a od uvedeného obdobia ich osobne nevyužívali na bývanie, avšak hnuť veci, ktorými priestory zapratávali, si nevzali, hoci tak mohli a aj mali urobiť bezprostredne po opustení priestorov. Napokon sám žalobca, keď žalovaní priestory neustále zapratávali, sa v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14C/371/1997 domáhal voči žalovaným, aby si od neho prevzali kľúče od kontajnera umiestneného pri budove na O. ulici č. XX v G. a odniesli si z kontajnera hnuť veci, ktorými priestory budovy zapratávali. Vzhľadom na uvedené časové okolnosti týkajúce sa užívania a opustenia priestorov, neobstála obrana žalovaných, ktorá mala navodiť dojem, že i napriek ich vôli pre zamedzenie prístupu k priestorom, nemali reálnu možnosť ich vypratať.

1.2. Žalovaní v spore spochybňovali platnosť kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobca nadobudol vlastnícke právo k budove na O. ulici č. XX v G., v dôsledku čoho namietli aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. Súd poukázal na to, že otázka neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy bola predmetom sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12C/78/2010, v ktorom súd žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy právoplatným rozhodnutím zamietol.

1.3. Medzi stranami bolo nesporné, že počas žalovaného obdobia (od 01. júna 2011 do 31. mája 2013) žalovaní v predmetných priestoroch nebývali, nezdržovali sa v nich a ani ich nevyužívali ako kancelárske priestory na podnikateľské účely. Jediný účel, ktorý priestory v rozhodnom období plnili, bolo uskladnenie vecí, ktoré žalovaní v priestoroch zanechali po tom, čo sa z nich odsťahovali. Tieto hnuť veci predstavovali zariadenie domácnosti, najmä nábytok. Vzhľadom na to, že v žalovanom období žalovaní užívali nebytové priestory žalobcu bez právneho dôvodu výlučne na skladovanie vecí, bolo zrejmé, že ich majetok sa nezmenšil o sumu nájomného, ktorú by museli zaplatiť, ak by si prenajali priestory na skladovanie vecí (nábytku), teda o sumu všeobecného nájomného za nebytové priestory užívané ako skladovacie priestory, a nie ako kancelárske priestory alebo priestory na bývanie. S poukazom na uvedený spôsob bezdôvodného obohatenia žalovaných považoval za nedôvodnú ich

námietku, že sa nemohli bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu, keďže predmetné priestory počas žalovaného obdobia neobývali ani neužívali. Skutková podstata bezdôvodného obohatenia a princíp, na ktorom je tento právny inštitút založený, sa v posudzovanom spore naplnili tým, že žalovaní zapratávali priestory nehnuteľnosti patriace žalobcovi bez právneho dôvodu - bez nájomnej zmluvy uzatvorenej so žalobcom. S prihliadnutím na účel, na ktorý boli priestory žalovanými užívané, považoval súd za nedôvodné, aby sa žalobca v konaní domáhal voči žalovaným nájomného v sume zodpovedajúcej nájomnému, ktoré platia iní nájomcovia predmetného objektu užívajúci priestory budovy ako kancelárske priestory za účelom podnikania. Znalecký posudok č. 11/2015 diferencoval medzi sumou mesačného nájomného na jeden štvorcový meter, ktorá zodpovedala obdobiu rokov 2008 - 2010 v prípade užívania priestorov budovy na O. ulici č. XX v G. ako kancelárskych priestorov a sumou mesačného nájomného v prípade užívania tých istých priestorov ako skladovacích priestorov. Pri určení rozlohy predmetných priestorov, súd, vzhľadom na rôzne údaje o rozlohe užívaných priestorov vyplývajúce z viacerých dokumentov, vychádzal zo znaleckého posudku č. 6/1994 z 27. júna 1994, v ktorom sa uvádzala výmera "bytu" 84 m². Súd mal za to, že pokiaľ išlo o výšku bezdôvodného obohatenia, táto zodpovedala výške všeobecného nájomného za nájom skladovacích priestorov stanovenej v znaleckom posudku č. 11/2015 a považoval predmetný znalecký posudok za objektívny a použiteľný na účely tohto súdneho konania, nakoľko zohľadňoval obdobie bezprostredne predchádzajúce žalovanému obdobiu a stanovená výška nájomného za obdobie konca roka 2010 vzhľadom na účel užívania priestorov (skladovanie) mohla zodpovedať aj roku 2011. Podľa znaleckého posudku nájomné predstavovalo sumu 3,20 eura za 1 m², t. j. za 84 m² sumu 268,80 eura mesačne. Medzi procesnými stranami bolo nesporné, že za žalované obdobie žalovaní neuhradili žalobcovi žiadnu čiastku. Za žalované obdobie od 01. júna 2011 do 31. mája 2013 tak bezdôvodné obohatenie činilo sumu 6 451,20 eura (268,80 eura x 24 mesiacov), ktorú sumu súd priznal žalobcovi a žalobu v prevyšujúcej časti istiny zamietol. Na vydanie a výšku bezdôvodného obohatenia nemala v spore vplyv ani námietka žalovaných, že žalobca v čase po žalovanom období priestory predtým užívané žalovanými vypratal. Práve naopak, táto skutočnosť v podobe aktivity žalobcu svedčila o tom, že žalovaní si dobrovoľne nesplnili svoju povinnosť bez právneho dôvodu zapratávané priestory vypratať. Vzhľadom na absenciu právneho titulu žalovaných pre užívanie predmetných priestorov a neexistenciu nájomného vzťahu medzi stranami boli bezpredmetné a bez právnej relevancie aj námietky žalovaných ohľadom stavu, chátrania a zodpovednosti za zlý stav priestorov, ktorý by sa podľa nich mal premietnuť vo výške bezdôvodného obohatenia.

1.4. Nakoľko žalovaní sa s peňažným plnením, resp. vydaním bezdôvodného obohatenia dostali do omeškania, priznal súd žalobcovi i zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne z priznanej istiny v súlade s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 01. februára 2013 do 31. mája 2014. Nepriznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške a za obdobie, ako si uplatnil žalobou. Pri určení okamihu omeškania s plnením pri vzťahu z bezdôvodného obohatenia bolo potrebné v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z výzvy veriteľa (žalobcu), ktorou žiadal žalovaných o zaplatenie žalovanej sumy a v závislosti od žalobcom poskytnutej lehoty na splnenie záväzku stanoviť okamih omeškania žalovaných. Žalobca však v konaní predložil iba výzvu na vyrovnanie finančných záväzkov z 28. novembra 2007, na základe ktorej žiadal o úhradu dlhu za obdobie k 31. októbru 2007 v sume 433 222,70 Sk, a teda uvedená výzva sa nevzťahuje na sumu požadovanú za žalované obdobie (01. júna 2011 - 31. mája 2013), keďže sa týka ešte neexistujúceho záväzku. Preto ekvivalentne stanovil právne účinky výzvy k okamihu doručenia žaloby žalovaným, t. j. ku dňu 03. marca 2014 (doručenie žaloby žalovanému 1/) a 12. marca 2014 (doručenie žaloby žalovanej 2/). Žalovaní tak boli povinní plniť najneskôr od 13. marca 2014 a od tohto dátumu priznal žalobcovi úrok z omeškania a v prevyšujúcej časti príslušenstva žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 22. decembra 2020 sp. zn. 8Co/122/2020, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Odvolanie žalovanej 2/ proti výroku I. a III. rozsudku okresného súdu odmietol. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Uviedol, že odvolanie žalovanej 2/ smerovalo aj proti výroku rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti istiny a úroku z omeškania zamietnutá, a teda týmto výrokom napadnutého rozhodnutia nebola žalovanej 2/ spôsobená žiadna ujma, v dôsledku čoho teda nebola osobou subjektívne oprávnenou na podanie odvolania proti (zamietajúcemu) výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, a

preto odvolací súd odvolanie žalovanej 2/ odmietol, ako podané neoprávnenou osobou. Výrok III. rozsudku nevyznel v neprospech žalovanej 2/, netýkal sa jej postavenia, práv a povinností, a preto na podanie odvolania proti tomuto výroku žalovaná 2/ z hľadiska subjektívnej stránky prípustnosti odvolania nebola oprávnená.

2.2. Žalovaná 2/ podala odvolanie aj proti výroku I., (ktorým bol zrušený platobný rozkaz), proti ktorému odvolanie nie je prípustné, odvolací súd jej odvolanie ako neprípustné odmietol podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2.3. Odvolací súd uviedol, že sa súd prvej inštancie náležite zaoberal posúdením dôvodnosti žaloby; ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia žalovanej istiny titulom vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaných užívaním priestorov v jeho vlastníctve bez právneho dôvodu; z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval dôvodnosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaní bránili proti žalobcom uplatňovanému nároku, správne zameral svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia danej veci, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyplynuli najavo, následne tieto; v súlade so zásadou voľného hodnotenie dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP) správne vyhodnotil a dospel tak k správnym skutkovým záverom, z ktorých vyvodil aj správne právne závery, keď na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 3 ods. 1, § 517 ods. 2, § 563, § 451 ods. 1 a 2, § 456) v spojení so zákonom č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, ktoré aj správne vyložil a dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel; vzhľadom na to, že žalobca preukázal predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných, ktorí užívali priestory vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu na skladovacie účely; aj riadne vysvetlil v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 CSP a to nielen s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené výsledkami vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery, dôkladne posúdil opodstatnenosť skutkovo významných tvrdení strán sporu a relevantnosť ich právnych argumentov a dal potrebné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné námietky strán sporu súvisiace s predmetom konania.

2.4. Odvolací súd považoval skutkové a právne závery súdu prvej inštancie za správne a v celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi, ktoré viedli súd prvej inštancie k jeho záverom. Súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ pri svojich záveroch ohľadne posúdenia toho, či priestory užívané žalovanými majú charakter bytu, vychádzal z rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12C/78/2010, v ktorom bolo táto otázka právoplatne vyriešená v nadväznosti na posúdenie naliehavého právneho záujmu žalovaných na určení neplatnosti kúpnej zmluvy. Na uvedené závery nemala vplyv ani žalovanými predložená Východisková správa o revízii elektrického zariadenia zo 04. augusta 1974, Všeobecný a technický popis z 18. júna 1974, záznam z pokolaudačnej ohliadky z 22. decembra 1977. Konajúci súd ich totiž nebol povinný akceptovať, pretože nešlo o rozhodnutia vydané v stavebnom konaní tak, ako to žalovaný 1/ tvrdil. Bez právneho významu bolo aj vystavenie potvrdenia o trvalom pobyte v predmetnom byte, či znalecký posudok č. 6/1994 z 27. júna 1994. Všetky tieto dôkazy sa totiž týkali len skutkových okolností, popisovali skutkový stav nehnuteľnosti, teda, že v nehnuteľnosti sa nachádzal priestor slúžiaci ako domovnícky byt, nebolo nimi však preukázané, že by išlo o byt v právnom zmysle ako samostatnú vec, nehnuteľnosť, s ktorou by bolo možné samostatne nakladať v rámci občianskoprávnych vzťahov, teda byt, tak ako bol definovaný v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/172/2008 v intenciách § 118 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí konštatoval, že posúdenie, či v určitom objekte sú priestory bytové alebo nebytové, je preto vždy posúdením právnym. Súd si preto môže záver o týchto skutočnostiach vyvodiť sám s prihliadnutím na stanovisko stavebného úradu. Nad uvedený rámec poznamenal, že súdnoaplikačná prax k otázke právneho vymedzenia pojmu byt prijala stanovisko v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2002, sp. zn. 4Cdo/27/02 (R 87/2003), podľa ktorého pojmovým znakom bytu, ako predmetu občianskoprávnych vzťahov v zmysle § 118 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je účelové určenie miestností, ktoré byt tvoria na trvalé bývanie, dané právoplatným rozhodnutím stavebného úradu. Existencia takéhoto rozhodnutia je predpokladom toho, aby určité miestnosti mohli byť predmetom občianskoprávnych vzťahov ako byty.

2.5. Súd prvej inštancie predbežnú otázku posúdil aj v súlade s ustálenou súdnou praxou, podľa záverov

ktorej, pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/44/2010 publikované v Zbierke stanovísk a súdov SR pod č. 40/2013). V nadväznosti na uvedené nebolo možné v tomto spore riešiť otázku, či žalovaným vzniklo právo nájmu k bytu, keď právoplatne; a teda pre konajúci súd aj záväzne (§ 194 ods. 2 CSP) bola táto otázka medzi stranami právoplatne vyriešená rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12C/78/2010, na ktorého závery nadviazal v obdobnej veci Okresný súd Bratislava II v rozsudku pod sp. zn. 7C/1/2012.

2.6. Na posúdenie otázky, či žalovanými užívaný priestor je byt a či im k nemu vzniklo právo nájmu, nemali vplyv; ako na to správne poukázal i súd prvej inštancie; ani závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/65/2013, a ani odborné vyjadrenie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR či Krajského stavebného úradu v Žiline z 03. februára 2012. Zhodne so súdom prvej inštancie považoval aj odvolací súd pre vyriešenie uvedenej otázky za rozhodujúci účel stavby podľa kolaudačného rozhodnutia stavebného úradu. Za správny považoval odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie, že žalovaným nebol priestor nimi užívaný platne pridelený, a na strane žalovaných nedošlo ani k vzniku nájmu nebytových priestorov. Správne súd prvej inštancie potom dôvodil, že žalobca nebol povinný žalovaným dodávať služby spojené s nájmom. Správne tiež súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil, že žalovaným nebolo bránené zo strany žalobcu priestory po ich opustení vypratať. Tvrdenie žalovaných, že kúpna zmluva, ktorou žalobca nadobudol predmetné priestory do vlastníctva, je neplatná, nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a súd prvej inštancie sa s touto námietkou v súlade so zisteným skutkovým stavom správne vysporiadal, keď dospel k záveru, že žalobca je ako vlastník sporných priestorov v spore aktívne legitimovaný. Navyše ani prípadný rozpor kúpnej zmluvy so znaleckým posudkom, by nemal za následok neurčitosť a nejasnosť kúpnej zmluvy tak, že by spôsobil jej neplatnosť.

2.7. Na skutkový a právny základ rozhodnutia v danej veci nemal vplyv ani výsledok konania vedeného pod sp. zn. 14C/371/1997 týkajúceho sa prevzatia kľúčov žalovanými od kontajnera a odnesenia vecí z kontajnera. Rovnako bolo irelevantné, ako sa žalobca vyjadroval v iných konaniach ohľadne žalovanými užívaných priestorov ako aj jeho tvrdenie, že predmetný priestor užívali ako byt nájomníci, ktorí obsluhovali pôvodnú plynovú kotelňu vybudovanú v roku 1977.

2.8. Pokiaľ išlo o výmeru priestorov užívaných žalovanými, správne súd prvej inštancie vzhľadom na rozporné tvrdenia strán ustálil na základe znaleckého posudku, že žalovaní užívali priestory vo výmere 84 m². Žalobca sa v žalobe domáhal vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nebytových priestorov vo výmere 86,56 m², s odkazom na priložený pôdorys prízemí budovy, na ktorom boli vyznačené priestory zapratané žalovanými, ktorých výmery však nebolo možné spoľahlivo zistiť. Navyše v odvolaní žalobca argumentoval (inou) výmerou 85,75 m². V súlade s účelom, na ktorý žalovaným priestor slúžil, správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že pre stanovenie výšky bezdôvodného obohatenia žalovanými je potrebné vychádzať z obvyklej ceny nájmu priestorov v danom mieste a čase na skladové účely. Nenáležitú boli námietky žalobcu, že pre stanovenie výšky mala byť rozhodujúca výška nájmu pre kancelárske účely. Žalovaní predmetné priestory totiž neužívali na bývanie či podnikanie. Rozhodujúce pre určenie výšky bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných tak bol faktický účel, pre ktorý priestory užívali. Tvrdenia žalovanej 2/, že devastáciu priestorov spôsobil žalobca svojím protiprávnym konaním, nemali podklad vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Rovnako neobstála námietka žalovanej 2/, že priestory sa stali dlhodobým neužívaním neprenajateľné a že tak zanikli. Stav, v akom sa priestory nachádzali bol následkom správania žalovaných, ktorí bránili žalobcovi vstup do priestorov. Podklad vo vykonanom dokazovaní nemala ani námietka žalovaného 1/, že v predmetných priestoroch neskladovali žiadne ich veci, a že tam mal žalobca umiestnené zariadenie, ktoré malo byť zahrnuté v kúpnej zmluve ako aj v cene objektu.

2.9. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne vychádzal pri posudzovaní omeškania žalovaných s plnením peňažného záväzku z § 517 ods. 1, 2 v spojení s § 563 Občianskeho zákonníka a nakoľko čas plnenia nebol v danom prípade stranami dohodnutý, ani stanovený právnym predpisom a ani určený v rozhodnutí, správne považoval za kvalifikovanú výzvu na splnenie záväzku žalobu, v ktorom prípade splatnosť záväzku na vydanie bezdôvodného obohatenia nastala nasledujúci deň po doručení žaloby žalovanej 2/.

3. Proti rozsudku krajského soudu, jeho výrokem II. a III., podal dovolání žalobce. Přípustnost svého mimoriadného opravného prostředku odůvodnil s poukazem na § 420 písm. f) CSP. Namíтал, že rozhodnutím odvolacího soudu došlo k porušení jeho práva na spravedlivý soudní proces, naokľo napadnutý rozsudok ako aj rozsudok okresného soudu neobsahujú: „dostatočné právne posúdenie a vyjadrenia na zásadné argumenty žalobcu v súdnom konaní v otázke ustálenia výšky bezdôvodného obohatenia.“ Výtýkal súdom, že : „na jednej strane súdy uznali účelovosť konania žalovaných bez akéhokolvek právneho základu na ujmu žalobcu, avšak na strane druhej vyvodili voči žalovaným len parciálne dôsledky porušovanie právnych noriem, čím de facto dochádza k sekundárnemu poškodzovaniu žalobcu na jeho ústavnom práve vlastníť majetok bez opory v relevantných právnych normách.“ V ďalšom uviedol, keď rozsiahle zopakoval skutočnosti a svoje právne postoje v celom konaní, že v odôvodnení rozsudku krajského soudu : „nemožno dohľadať vysvetlenie, prečo odvolací súd neaplikoval príslušné právne predpisy, prečo nehodnotil veci podľa relevantných právnych noriem, prečo priznal právnu ochranu protiprávnemu užívaniu, keď výšku bezdôvodného obohatenia ustálil ako skladné, hoci nikdy nešlo o skladovacie priestory a hoci takýto záver vylučujú objektívne skutočnosti, najmä kola dačné rozhodnutie a skutočný účel dotknutých nebytových priestorov. Žalobca namíтал i nesprávny právny záver, ktorý prijali súdy ohľadom výšky bezdôvodného obohatenia. Záverom žiadal napadnutý rozsudok krajského soudu zrušiť a vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaní sa k podanému dovolaniu nevyjadřili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacího soudu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacího soudu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho soudu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť veci v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho soudu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacího soudu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného soudu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacího soudu. Pokiaľ nie

sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, majúci za to že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku nie je dostatočné a nedáva odpoveď na ním predstreté argumenty.

10.1. Dovolateľ namietal, že procesným postupom oboch nižších súdov došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10.2. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

10.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

10.4. Ak dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane vyjadruje záver, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v dovolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06). K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl.

127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44).

10.5. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania, a pri svojom právnom závere, podrobne a presvedčivo odôvodnil, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami.

11. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

12. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

13. Najvyšší súd dopĺňa, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

13.1. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd pripomína aj naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014 a tiež IV. ÚS 279/2018).

14. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

15. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.